

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Finansdepartementet

Yttrande över förslag om pausad indexering av energiskatten på el inför budgetpropositionen 2024

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

I remissen ingår förslag till ändring i lagen (1994:1776) om skatt på elektrisk kraft (LSE).

Förslaget innebär att den årliga indexomräkningen pausas under 2024 och 2025 och att skattesatsen för energiskatt på elektrisk kraft ska vara 39,2 öre per förbrukad kilowattimme under kalenderåren 2024 och 2025.

För 2026 och efterföljande kalenderår ska skattebeloppet åter bestämmas genom omräkning utifrån KPI men med utgångspunkt i skattesatsen för 2025 och förändringen i KPI mellan juni 2024 och juni året före det år som omräkningen avser.

Ändringen ska träda i kraft den 1 januari 2024. Äldre bestämmelser ska dock gälla för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

Skälen för ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Skattesatsen på elektrisk kraft följer av 11 kap. 3 § LSE. Sedan 1994 ska en årlig indexomräkning ske av energiskatten med utgångspunkt i förändringar i konsumentprisindex (KPI). Enligt reglerna i 11 kap. 3 § LSE ska regeringen före november månads utgång fastställa det kommande kalenderårets omräknade energiskattesats.

I promemorian anges att svenska hushåll och företag har uthärdat flera vintrar med mycket högre elpriser än normalt. Även inflationen har stigit kraftigt under de senaste åren. Energiskatten på elektrisk kraft ska enligt 11 kap. 3 § LSE årligen räknas om på basis av faktiska förändringar i konsumentprisindex (KPI). Mellan juni 2021 och juni 2022 steg KPI med 8,68 procent. Under början av 2023 har inflationen fortsatt varit hög.

En KPI-indexering av skattesatsen enligt gällande regler skulle enligt förslagsställaren leda till ökade elpriser. I syfte att dämpa ökade priser på el föreslås att den årliga indexeringen av energiskattesatsen inte ska få genomslag för 2024 och 2025. Det föreslås alltså att den

skattesats som gäller för förbrukning under år 2023, dvs. 39,2 öre per kilowattimme, ska gälla även under 2024 och 2025.

Vidare föreslås att årtalen i indexeringsbestämmelsen justeras som en följd av att skattesatsen för 2024 och 2025 regleras direkt i lagtext. Det innebär att omräkning ska ske från kalenderår 2026 och framåt, samt att basåret ändras till 2024.

Förslaget föreslås träda i kraft den 1 januari 2024. Äldre bestämmelser ska dock gälla för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

I normalfallet fastställer regeringen före november månads utgång i en förordning det kommande kalenderårets energiskattesats i enlighet med reglerna i LSE. Detta kommer att ske även i november 2023. Eftersom förslaget innebär att den tillämpliga skattesatsen, utan KPI-indexering, kommer att framgå direkt av lag från och med den 1 januari 2024 kommer förordningen dock inte att tillämpas.

Regelrådet bedömer att det framgår mot vilken bakgrund förslaget lämnas och vilket syfte det avser uppfylla. Beskrivningen är tillräckligt tydlig.

Regelrådet finner därför att förslagsställarens redovisning av förslagets bakgrund och syfte är godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Det anges att förslaget syftar till att under 2024 och 2025 neutralisera effekterna på skattebeloppet av den årliga omräkning med KPI som sker av energiskatten på elektrisk kraft så att inte elpriserna ökar ytterligare till följd av skatten. Det anges att detta syfte inte kan uppnås med några alternativa lösningar.

Alternativet till förslaget skulle enligt förslagsställaren alltså vara att inte göra några förändringar. Detta skulle innebära att det sammanlagda priset på el blir högre än med förslaget i promemorian.

Regelrådet bedömer att förslagsställarens redogörelse för alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd är väldigt kortfattad. Såvitt Regelrådet kan förstå är det troligen riktigt att ett så specifikt avgränsat syfte som att neutralisera dagens omräkning med KPI inte kan uppnås på annat sätt. Mot den bakgrunden är det rimligt att enbart beskriva vad effekten skulle vara av att inte göra några förändringar.

Regelrådet finner därför att förslagsställarens redovisning av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd är godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

I konsekvensutredningen uppges att förslaget bedöms vara förenligt med energiskattedirektivet och EU-rätten i övrigt.

Regelrådet anser att det hade varit önskvärt om redovisningen hade varit mer utförlig och att bedömningen hade motiverats. Regelrådet ser dock inget som uppenbart talar emot den denna bedömning och befintlig information kan därför anses tillräcklig utifrån förutsättningarna i ärendet.

Regelrådet finner därför att redovisningen av förslaget överensstämmer med EU-rätten trots allt är godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Det anges i promemorian att lagändringen ska träda i kraft den 1 januari 2024. Förslaget innebär att Skatteverket behöver vidta vissa åtgärder för att tillgodose företagets informationsbehov. Förslagsställaren bedömer dock att det inte behövs några informationsinsatser som går utöver de som normalt sker vid regelförändringar.

Regelrådet bedömer att det framgår varför förslagsställaren har valt den föreslagna tidpunkten för ikraftträdande. Det finns också en bedömning av behovet av informationsinsatser.

Regelrådet finner att redovisningen av särskilda hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser är godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Förslaget bedöms innebära minskade skattekostnader för alla tjänsteföretag i landet, men det innebär även en skattesänkning för den el som används i industrin utanför tillverkningsprocessen. Energiskattesänkningen blir lika stor oavsett var i landet som användningen av el sker. Baserat på förväntad utveckling av KPI bedöms skattesatsen minska med 3,8 öre per kilowattimme 2024 respektive 5,2 öre per kilowattimme 2025. Skattesänkningen blir lika stor för den elanvändning som sker i vissa kommuner i norra Sverige och för vilken energiskatten på el är nedsatt med 9,6 öre per kilowattimme.

En generell sänkning av normalskattenivån bedöms träffa ett stort antal företag och förslaget leder till skattesänkningar för många olika typer eller storlekar av företag. I princip påverkar förslaget all elanvändning i företag utom den elanvändning som har nedsatt energiskatt till 0,6 öre per kilowattimme eller elanvändning som är helt skattebefriad. Sammantaget beräknas förslaget träffa en årlig elanvändning på drygt 21,1 terawattimmar och innebära att skattekostnaderna under 2024 sammantaget minskar med 0,6 miljarder kronor för berörda företag. År 2025 beräknas skattekostnaderna minska med 0,9 miljarder kronor.

Regelrådet gör följande bedömning. I många ärenden är det både möjligt och motiverat att ge en tydligare beskrivning av berörda företag än vad som görs i detta fall. I detta ärende är det dock tydligt att det är en mycket stor och varierad population företag som träffas. Det finns också viss information som på en övergripande nivå klargör vilka slags verksamheter som berörs. Det finns tillräcklig information för ett förslag som, såvitt Regelrådet kan förstå, berör en mycket stor del av alla företag.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch är godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Förslagsställaren menar att då nivån på energiskatten på el normalt förändras varje år bedöms inte förslaget medföra någon märkbar förändring av företagets administrativa börda.

Förslagsställaren menar vidare att skattesänkningen minskar incitamenten för berörda företag att effektivisera sin elanvändning. Allt annat lika innebär den föreslagna skattesänkningen därför att elförbrukningen blir något högre än om skattesänkningen inte genomförs. En högre förbrukning av el kan förväntas leda till högre elpriser. Det innebär att skattesänkningen kan medföra högre elkostnader även för den användning som inte påverkas av den föreslagna skattesänkningen, exempelvis sådan användning för vilken energiskatten på el är nedsatt till 0,6 öre per kilowattimme, dvs. el som används i tillverkningsprocessen i industriell verksamhet och av jordbruket. I sammanhanget bör samtidigt noteras att efterfrågan på el är relativt prisokänslig och att priset därmed torde bli begränsad. De senaste årens prisuppgångar på el överstiger nivåmässigt den föreslagna skattesänkningen, så elpriserna förväntas sett över en längre tidsperiod fortsatt bli jämförelsevis höga.

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns en beskrivning av möjliga effekter på skattekostnader och elkostnader. Det hade varit bra om denna hade kunnat kvantifieras, men Regelrådet har förståelse för om det kan finnas utmaningar att göra detta på ett rättvisande sätt. Det framgår av förslagsställarens beskrivning hur förslaget förhåller sig proportionerligt till andra förändringar i elpriset och detta är värdefullt. Sammantaget kan beskrivningen anses vara tillräcklig.

Regelrådet finner att redovisningen av företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet är godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

I promemorian anges inget om förslagets påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag.

Regelrådet bedömer att detta är en brist och vill påminna om att alltid redovisa samtliga aspekter enligt gällande ordning för konsekvensutredning vid regelgivning. Om förslagsställaren eventuellt skulle anse att det inte föreligger någon påverkan ska detta ändå anges och motiveras.

Regelrådet finner därför att förslagsställarens redovisning av förslagets påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag är bristfällig.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

I promemorian anges inget om regleringens påverkan på företagen i andra avseenden.

Regelrådet bedömer att det inte finns något som uppenbart talar för att förslaget skulle medföra en påverkan på företagen i andra avseenden. Bristen är därför inte av avgörande vikt.

Regelrådet finner, med hänsyn till förutsättningarna i ärendet, avsaknaden av information om regleringens påverkan på företagen i andra avseenden godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Det anges i promemorian att det är fråga om en generell skattesänkning och att någon särskild hänsyn därför inte behöver tas till små företag.

Regelrådet gör följande bedömning. Eftersom det utifrån den samlade informationen i remissen framgår att förslaget, såvitt Regelrådet kan förstå, inte bör medföra någon betungande administration eller annan negativ påverkan som skulle kunna väntas innebära problem för de mindre företagen, kan beskrivningen anses tillräcklig. Konsekvensutredningens transparens skulle dock ha kunnat förbättras ytterligare om förslagsställaren utvecklat sitt resonemang något.

Regelrådet finner därför att redovisningen av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning är godtagbar.

Sammantagen bedömning

Regelrådet finner att redovisningen håller tillräcklig kvalitet när det gäller bakgrund och syfte till förslaget, alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd samt förslagets överensstämmelse med EU-rätten. Även när det gäller särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser anser Regelrådet att redovisningen är tillräcklig. Beskrivningen av berörda företag och påverkan på deras kostnader och verksamhet håller även den tillräcklig kvalitet och detsamma gäller för särskild hänsyn till små företag. Däremot saknas en beskrivning av påverkan på konkurrensförhållandena för företagen, vilket är en brist. Denna brist är emellertid inte av sådan vikt att den blir avgörande för helhetsbedömningen.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 28 juni 2023

I beslutet deltog: Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Lennart Renbjör och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av: Katarina Kjellström

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Katarina Kjellström
Föredragande